

Нестор

Житіє преподобного
отця нашого Феодосія,
ігумена Печерського¹

Господи, благослови, отче!

Дякую тобі, Владико мій, Господи Ісусе Христос, що обрав мене, недостойного, оповідати про святих угодників твоїх, бо спочатку написав я про життя і про вбивство і про чудеса святих і блаженних страсотерпців Бориса і Гліба², що змусив я себе і за другу оповідь взятися, що вище моїх сил, і недостойний — невіглас і нерозумний. До того ж і не навчений я ніяким мистецтвом, але згадав, Господи, слово твоє, що гласить: “Якщо маєте віру, як зернина гірчична, і скажете горі цій: зійди і впади в море, то послухається вас”. Це мав собі на думці я, грішний Нестор, і, отримавши надію, залишився з вірою у Твою силу, Господи, і поклав початок писанню про житіє преподобного отця нашого Феодосія, що був ігуменом монастиря цього Святої владичиці нашої Богородиці; його ж і день Успіння зараз поминаємо, славу творячи йому. То ж, згадуючи, браття, житіє преподобного, не описане ніким, печаль гамував щоденно і молився Богу, щоб обрав мене все описати про життя богоносного отця нашого Феодосія. І ті чорноризці, що після нас будуть, прийнявши писання і прочитавши його, побачать доблесть мужа цього, восхвалять Бога й угодника його, і зміцняться на інші подвиги, бо в цій країні явився муж такий і угодник божий.

Про це і сам Господь провіщав: “Багато прийде зі сходу і заходу і спочине з Авраамом й Ісааком та Яковом у царстві небеснім”, а також: “Феодосій вищим став за древніх отців, життям наслідуючи святого і першого початківця чернечого чину, великого ченця

¹ Друкується за виданням: “Памятники литературы Древней Руси. XI — начало XII в.” — Москва, 1978.

² Нестору належить ще житіє Бориса і Гліба, “Повісті врем'яних літ”, де також подано відомості про Києво-Печерський Патерик і Феодосія.

Антонія”³. І те дивно, що пишуть у книгах отців: “Слабким бути останньому роду”; цього ж Христос в останньому роді обрав своїм учнем і пастирем ченців, бо змолоду життям праведним славився, добрими ділами, а найбільше — вірою і розумом. Про нього ж звідси почну оповідати — із самого початку житіє блаженного Феодосія.

Послухайте, браття, з великою увагою, бо розповідь ця сповнена користі для всіх слухаючих. Молю ж вас, о любі, не осудить незнання мого, бо сповнений я любові до преподобного, заради цього спокусився написати все це про святого, цього ж і дотримуюсь, не про мене сказано буде: “безтямний рабе лінивий, подобало б тобі дати срібло моє в ріст, і я прийшов би і забрав його з прибутком”. Тому і не слід, браття, таїти чудеса божі, як Бог сказав учням своїм: “Що говорю вам у темряві, понесіть на світло, що говорю вам на вухо, проповідуйте в домах”. Це на успіх і на добро послідовникам моїм написати хочу, і за це Бога славлячи, приймете гідну нагороду. Бажаючи оповідь розпочати, спочатку молюся Господу, промовляючи: “Владико мій, Господи, Вседержителю, що даєш благовірним, Отче, Господа нашого Ісуса Христа, прийди на допомогу мені й просвіти серце моє на розуміння заповідей Твоїх і на восхваління святого угодника Твого, да прославиться ім'я Твоє, бо Ти є помічником усім, благаючим до Тебе, на віки вічні. Амінь”.

Місто є, звідси, від Києва, міста столичного, п'ятдесят поприщ, що називається Василів⁴. У ньому жили батьки святого у вірі християнській і зі всякими благочестями. Народивши ж блаженну дитину цю, у восьмий день принесли її до священника божого, бо є звичай християнський давати ім'я дитині. Священик, глянувши на маля і серцем відчувши, що воно змолоду Богу віддасться, назвав його Феодосієм⁵. Як минуло сорок днів дитині, охрестили її.

³ Антоній Великий (III—IV вв.) — анахорет, основоположник чернецтва в Україні-Русі.

⁴ Місто на південному заході від Києва на річці Стугні. Поприще — давньоруська міра довжини, прирівнюється до верстви.

⁵ У перекладі з грецької мови “Феодосій” означає — “даний, присвячений Богові”.